

ARITAKE-WILD

Euroopa sotsiaalpartnerite organisatsioonide ühisprojekt

"Kesk- ja Ida-Euroopa riikide sotsiaalpartnerite osalemine Euroopa
sotsiaaldialoogis:

..... millised on sotsiaalpartnerite vajadused?"

Eesti seminari kokkuvõte

Hotell Sokos Viru, Tallinn
Eesti

7. ja 8.veebruar 2005

Koostanud ARITAKE-WILD
veebruar 2005

ARITAKE-WILD

Euroopa sotsiaalpartnerite organisatsioonide ühisprojekt:

“Kesk- ja Ida-Euroopa riikide sotsiaalpartnerite osalemine Euroopa sotsiaaldialoogis
..... millised on sotsiaalpartnerite vajadused?”

Hotell Sokos Viru, Tallinn
Eesti
7. ja 8. veebruar 2005

Seitsmes seminar siseriiklike¹ seminaride reas, mis olid korraldatud selleks, et selgitada välja organisatsioonide ja isikute iseloomulikud jooned, mis võimaldaksid esindajatel ja nende organisatsioonidel tulemusrikkalt Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis osaleda, peeti Eestis 7. ja 8.veebruari 2005. Eesti sotsiaalpartnerite ette pandud eesmärgid selleks kahepäevaseks ürituseks olid:

- Selgitada välja organisatsioonide ja üksikisikute need iseloomulikud jooned, mis kõige enam aitaksid kaasa Euroopa sotsiaaldialoogile;

Kujundada nii sotsiaalpartnerorganisatsioonide eraldi ettevõetavate kui ühistegevuste plaane tagamaks nende maksimaalselt efektiivset osalemist Euroopa sotsiaaldialoogis, võttes arvesse, et alates 1. maist 2004 on nad Euroopa Liidu liikmed.

Seminaril viibisid kohal nii Eesti töandjate organisatsioonide kui ka Eesti ametiühingute esindajad, samuti Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide UNICE, UEAPME, CEEP ja ETUC esindajad ning eksperdid. Osavõtjate täielik nimekiri on ära toodud lisas üks.

Seminari metodoloogia oli kujundatud nii, et tagada Eesti ametiühingute ja töandjate maksimaalne osalemine koos Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide esindajate ja ekspertide pakutud nn. “lisaväärtusega”. Suurem osa üritusest koosnes diskussioonidest väikestes töörühmades, nende regulaarsest tagasisidest kõigile osavõtjatele ja aruteludest, millel püüti jõuda ühiste seisukohtadele. Et veelgi hõlbustada ideede ja strateegia arengut, oli töörühmade töökeeleks eesti keel, Euroopa sotsiaalpartnerite esindajate ja ekspertide tarvis oli olemas “sosintõlge”. Plenaari ajal oli sünkroontõlge tagatud kõigile osavõtjatele.

Lisaks sellele ja et kahepoolset diskussiooni elavdada ja võimaldada kokkuleppele jõudmist ning tegevuse planeerimist, kasutati kolme töörühma.

¹ Viis esimest seminari olid 5 uue liikmesriigi pilootprojekti osa (Tšehhi, Ungari, Leedu, Poola ja Slovakkia), mida on nüüd edasi laiendatud ka Eestisse, Lätisse ja Sloveeniasse.

ARITAKE-WILD

Üks koosnes ainult ametiühingu esindajatest, teine ainult tööandjate organisatsioonide esindajatest ja kolmas oli nn. "ühendatud töörühm". Kõikide töörühmade järelused esitati ja arutati plenaaril läbi.

Seminari esimene päev oli pühendatud sellele, et selgitada välja kõige olulisemad iseloomustavad jooned, tegevused ja käitumislüügid, mis võimaldaksid Eesti sotsiaalpartnerite tulemusrikkamat osavõttu Euroopa sotsiaaldialoogist. Läbi üksteisele järgnevate kombinatsioonide rühmatööst, tagasisidefoorumitest, ekspertide ettekannetest ja arvamustevahetusest ja aruteludest, saavutamaks ühiseid arusaamu, said osavõtjad julgustust, et kokku panna nimekiri võtmeküsimustest, millele edaspidi tähelepanu pöörata. Teine päev oli pühendatud sotsiaalpartnerite eraldi ja ühiste tegevusplaanide kujundamisele iga prioriteetse küsimuse lahendamiseks, mis kiirendaksid üleminekuaega ja võimaldaksid Eesti sotsiaalpartnerite võimalikult tulemusrikkast osalemist Euroopa sotsiaaldialoogis.

Käesolev kokkuvõte järgib seminari päevakava ja pakub ülevaadet kõigist kaheksast osast ja lõpeb kokkulepitud tegevusplaaniga, mis koostati seminari viimases osas tehtud töö tulemusena. Kohtumise täpne päevakava on ära toodud lisa number kaks all. Kaheksat osa, millest seminar koosnes, võib kokkuvõtlikult kirjeldada järgmiselt

	Sisu	Tegevuse iseloom
Esimene osa	"Euroopa sotsiaaldialoogi lühiülevaade".	Eksperti ettekanne, plenaar
Teine osa	"Euroopa sotsiaaldialoogis edukate organisatsioonide ja üksikisikute kujundamine".	Töörühmad
Kolmas osa	Töörühmade tagasiside. "Euroopa sotsiaaldialoogis edukate organisatsioonide ja üksikisikute kujundamine".	Plenaar, presentatsioonid
Neljas osa	"Edukad sotsiaalpartnerid ja edukad kohtumised" – uuringutulemuste presentatsioon.	Eksperti ettekanne, presentatsioon, plenaar
Viies osa	"Sotsiaalpartnerluse edukust soodustavad iseloomulikud jooned, tegevussuunad".	Ühise arvamuse kujundamine, plenaar.
Kuues osa	"Kokkulepitud prioriteetide suhtes tegevusplaani kujundamine"	Töörühmad
Seitsmes osa	Töörühmade tagasiside, Kokkulepitud prioriteetide suhtes tegevusplaani kujundamine"	Plenaar, presentatsioonid
Kaheksas osa	Üksikasjalise tegevusplaani arutelu ja kokkuleppimine	Ühise arvamuse kujundamine, plenaar.

ESIMENE PÄEV (7. veebruar)

Esimene osa (Ekspertide selgitused)

Ülevaade Euroopa sotsiaaldialoogist

Euroopa sotsiaaldialoogi ajalugu, areng, osalised, toimimise reeglid, näited ja prioriteetidid võeti kokku ettekannetes, mida tegid üks seminarist osa võtnud ekspertidest (Alan Wild) ja Jeanne Schmitt UNICE Sotsiaalosakonnast. Need ettekanded on kokkuvõttele lisatud, vastavalt lisad kolm ja neli. Sellele lisaks kommenteeris iga kohalviibiv Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide esindaja, nende hulgas Juliane Bir ETUC-ist; Lilliane Volozinskis UEAPME-st ja Valeria Ronzitti CEEP-ist lühidalt vastavate organisatsioonide läbirääkimispositsioonide kujunemisele lähenemiste sarnasusi ja erinevusi, kokkulepetele allakirjutamist ja konsulteerimise ja informeerimise meetodeid.

Esimese osa lõpus esitati Eesti sotsiaalpartneritele seminari jooksul järelemõtlemiseks rida küsimusi:

- Kuidas nad korraldavad liikmete arutelusid ja edastavad konsulteerimiseks vajalikke andmeid?
- Kuidas valmistavad nad ette andmed läbirääkimisteks mandaadi üle?
- Kuidas nad saavutavad mandaadi heakskiitmise?
- Kuidas nad üksteisega koostööd teevad?
- Kuidas nad selgitavad kompromisse oma liikmetele?
- Kuidas nad korraldavad järgnevat tegevust?

Teine osa (Rühmatöö)

“Euroopa sotsiaaldialoogis edukate organisatsioonide ja üksikisikute kujundamine”

Siseriiklikud esindajad jagati kolme töörühma: üks “ametiühingurühm”, üks “tööandjate organisatsioonide esindajate rühm” ja üks “segarühm” nii ametiühingute kui ka tööandjate esindajatest. UNICE ja UEAPME esindajad ühinesid tööandjate organisatsioonide rühmaga, üks ETUC-I esindaja koos ühe eksperdiga ühinesid ametiühingurühmaga ja ETUC ja CEEP esindajad koos ühe eksperdiga ühinesid segarühmaga. Iga töörühm valis siseriiklike osavõtjate hulgast oma juhataja ja ettekandja.

Töörühmadele anti 90 minutit, et läbi arutada järgmised küsimused:

- *Mida peaksime tegema, et ehitada üles sellised siseriikliku tasandi sotsiaaldialoogi partnerorganisatsioonid, kes oleksid võimelised osalema Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis? (Ametiühingu ja tööandjate töörühmad)*
- *Millised on tegevusliinid ja meetmed, mis muudaksid meie ühised kohtumised nii tulemusrikkaks kui võimalik? (Ühendatud töörühm)*

Kolmas osa (Töörühmade tagasiside)

“Euroopa sotsiaaldialoogis edukate organisatsioonide ja üksikisikute kujundamine

Kolme töörühma tagasiside sisaldas järgmisi järeldusi:

Ametiühingute töörühm

- ❖ Tuleb leida tasakaal EAKL ja tema liikmete kaasamisel EL küsimustesse ja siseriiklike ning EL prioriteetide väljaselgitamiseks;
- ❖ Tuleb leida strateegiad, et toime tulla ajaliste piirangutega, näiteks tuleb delegeerida komiteedesse neid, kes oleksid võimelised sidet pidama EAKL ja liikmete vahel;
- ❖ keeleoskuste taset tuleb tõsta, on vaja järjest enam ja kiiremat dokumentide tõlkimist eesti keelde;
- ❖ Tuleb leida eksperdid ja tagada neile vastav koolitus, mis võimaldaks neil toime tulla suure küsimusteskaalaga, millega neil tegelda tuleb;
- ❖ Tuleb leida läbirääkijad, sellega võiks tegelda EAKL juhatus;
- ❖ EAKL ja tema liikmed peaksid EL asjade arutamiseks pidama regulaarseid kohtumisi;
- ❖ Tuleks edendada liikmete huvi nii siseriikliku kui ka Euroopa sotsiaaldialoogi vastu;
- ❖ Tuleb täpsemalt välja selgitada EL fondide võimalused.

Tööandjate organisatsioonide tööühm

- ❖ Tuleb parandada info liikumist nii tööandjate organisatsioonide sees kui ka nende vahel;
- ❖ Prioriteedid tuleb kindlalt määratleda;
- ❖ Rollikonfliktid (ettevõtete, haru-, siseriiklikul või Euroopa tasandil) tuleb lahendada;
- ❖ Pädevus tuleb selgeks teha, et leida vastavad eksperdid;
- ❖ EL "võtmeküsimused" tuleb selgeks teha, et tagada Eesti tööandjate õigeaegne kaasamine, see võiks olla ETTK ülesanne .

Ühine tööühm

- ❖ Sotsiaalpartnerid peaksid olema paremini teadlikud üksteise vaadetest ja arvamustest;
- ❖ Sotsiaalpartnerite vaheline arvamustevahetus peaks toimuma üpris varajases staadiumis, enne, kui positsioonid muutuvad liialt kindlaks, esimesed arvamustevahetused võiksid olla mitteformaalse iseloomuga ;
- ❖ Ühiste huvide kokkupuutepunktid tuleks välja selgitada ja läbi arutada, alustades esialgu kergematest teemadest ja liikudes edasi problemaatilisematele ;
- ❖ Siseriiklikel küsimustel on käesoleval hetkel prioriteet Euroopa Liidu teemade ees, tuleks leida nende mõlema vahel mõistlik tasakaal;
- ❖ Eesti sotsiaalpartnerid soovivad jõuda positsioonile, kus nad võiksid avaldada tegelikku mõju Euroopa sotsiaaldialoogile.

Neljas osa (Eksperdi ettekanne)

“Edukad sotsiaalpartnerid ja edukad kohtumised” – uuringutulemuste presentatsioon

Üks seminarist osa võtnud ekspertidest (Alan Wild) tutvustas väikese uurimisprojekti tulemusi, mis just selle siseriiklike seminaride seeria jaoks läbi viidud oli. 14-lt aktiivselt Euroopa sotsiaaldialoogi osaliselt, kaheksalt ametiühinguliikmelt ja kuuelt töandjate esindajalt “Euroopa 15” hulgast küsiti järgmisi küsimusi, mis puudutasid “enam” või “vähem” edukate organisatsioonide iseloomustavaid jooni ja “enam” või “vähem” edukate üksikisikute tegevust ja nende käitumist iseloomustavaid jooni.

Kas te võiksite oma kogemustest lähtudes tuua välja Euroopa tasandi edukate sotsiaalpartnerite iseloomulikke jooni? Kas võiksite nimetada kolm või neli edukat sotsiaalpartnerorganisatsiooni iseloomustavat faktorit?

Kas te võiksite oma kogemustest lähtudes tuua välja Euroopa tasandi kõige vähem edukaid sotsiaalpartnereid iseloomustavaid jooni. Kas võiksite loetleda kolm või neli kõige vähem edukaid sotsiaalpartnerorganisatsioone iseloomustavat joont?

*Nüüd käitumisest. Kas võiksite öelda, millised on tegevused või käitumine, mis muudavad **üksikisikud** enam või vähem edukaks Euroopa sotsiaaldialoogis ?*

*Kas on olemas käitumist või tegusid, mis teatud kindlaid **riikide delegatsioone** (töandjaid ja ametiühinguid koos) enam või vähem edukaiks?*

Selle osa eesmärgiks oli võimaldada osavõtjatel uuesti läbi vaadata oma arutelud ja ettekanded kolmandast ja neljandast osast, võttes arvesse nende erinevatest riikidest pärit isikute kogemusi ja teadmisi, kes on juba aastaid Euroopa tasandi sotsiaaldialoogist osa võtnud. Kogu ettekanne on ära toodud kokkuvõtte lisas number viis.

Kokkuvõtlikult selgitati uuringu tulemusena välja järgmised faktorid.

"Kõige edukamaid" sotsiaalpartnerorganisatsioone iseloomustavad jooned	"Vähemedukaid" sotsiaalpartnerorganisatsioone iseloomustavad jooned
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sotsiaaldialoogi võetakse tõsiselt; ✓ Ühele või kahele isikule on pandud selge vastutus sotsiaaldialoogi eest; ✓ Esinduse pidevus; ✓ Esindajad usaldusväärsed siseriiklikul tasandil; ✓ Tugevad sidemed siseriikliku ja rahvusvahelise tegevuse vahel; ✓ Mandaadi andmise/saamise selge protsessselge tagasisideprotsess; ✓ Protsessid kokkulepete täitmiseks; ✓ Tegutsemiseks küllaldaste ressursside, eriti haldus-, uurimis- ja IT ressursside leidmine; ✓ Pidev kohalviibimine Brüsselis. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Prioriteedi või huvi puudumine sotsiaaldialoogi suhtes; ✗ Selgusetus, kes esindab organisatsiooni; ✗ Otsustusõiguse puudumine – vajadus tagasisideks liiga paljude otsustuste tegemisel; ✗ Madal usaldusväärsus – kas siis siseriiklikul või Euroopa tasandil; ✗ Esinduse vahetamine kohtumiselt kohtumisele; ✗ Protseduuri puudumine selge mandaadi andmiseks, aruandmiseks või kohustuste täitmiseks; ✗ Ülepoliitiseeritud organisatsioonid/instantsid – parteipoliitilised mõjud/sõltumatuse puudumine”; ✗ Viletsad elektroonilised sidevahendid; ✗ Vähene nähtavalolek Brüsselis.
"Enamedukate" isikute tegevused/käitumine	"Vähemedukate" isikute tegevused/käitumine
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Huvi teema vastu ja motiveeritus; ✓ Valmisolek teemat lähemalt uurida ja õppida; ✓ Kannatlikkus!; ✓ Võõrkeeleskus; ✓ Oskus kuulata; ✓ Töö väljaspool koosolekuid – 10% koosolekul, 90% väljaspool; ✓ Tugevate sidemete loomine; ✓ Kultuurieripärade tundmine ja nendega arvestamine; ✓ teises riigis valitsevate tingimuste tundmine; ✓ Teise siseriikliku sotsiaalpartneri vaadete tundmine; ✓ Head IT oskused; 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Kollektiivläbirääkimiste kogemuste puudumine; ✗ Vähene võõrkeeleskus; ✗ Huvipuudus; ✗ Poliitilised tegurid; ✗ Ebaausus; ✗ Natsionalistlik lähenemine; ✗ Sõnavõtt ainult selleks, et saada oma nimi protokollis ; ✗ Internetialane kirjaoskamatus; ✗ Halb sidemeteloomine; ✗ Võimetus suhelda aktiivselt väljaspool koosolekuid; ✗ Lähedaste suhete puudumine teiste siseriiklike sotsiaalpartneritega; ✗ "9-st 5-ni"töötajad.

√ "Euroopalik" mõtlemine.	
---------------------------	--

Viies osa (Ühise arvamuse kujundamine)

Iseloomustavad jooned, tegevused ja käitumisviisid, mis aitavad kaasa edukale sotsiaalpartnerlusele.

Kõigilt osavõtjatelt küsiti, millised olid neljandat ja viiendat osa arvesse võttes kõige olulisemad arutelu käigus üleskerkinud küsimused. Siseriiklike osavõtjate ringküsitluse tulemusel ilmnenust tekkis allpool äratoodud loend küsimustest. Need probleemid on kirja pandud täpselt selles järjekorras, milles nad töö käigus üles said kirjutatud. Tegemist ei ole nende järjestamisega prioriteetide järgi, kajastatud on ainult järjekord, milles neid teemasid mainiti. See ei kajasta teemade korduvmainimist.

- ❖ Ennetava osalemise eesmärgid;
- ❖ Kasulikuks osutuks pidev kohalviibimine Brüsselis;
- ❖ Ühe ennetava initsiatiiviga peaks algusest lõpuni tegelema – nii-öelda proovikivina;
- ❖ Tuleb määrata vastutavad inimesed;
- ❖ Prioriteetid tuleb kindlalt määratleda;
- ❖ Esindatuse järjepidevuse eesmärk;
- ❖ Teemad tuleks riigisiselt vastavate partneritega kõigepealt läbi arutada;
- ❖ Tuleks pidada ühendust samasuguste kogemustega välispartneritega, et vältida nn. jalgratta leiutamist;
- ❖ Tuleks moodustada huvigrupp (grupid) koos partneritega, kellel on samasugused vajadused ja probleemid;
- ❖ Avatus ja ausus on määrava tähtsusega;
- ❖ Keeleoskust tuleb parandada;
- ❖ Sotsiaalpartnerite pidevat kohalolekut Brüsselis võiks finantseerida Eesti valitsus;
- ❖ Eesti siseriiklikel sotsiaalpartneritel on vaja arendada oma suhteid, tagamaks edu Euroopa tasandil;
- ❖ Sotsiaalpartnerid võiksid moodustada EL küsimustes ühiskomitee;
- ❖ On ettevõtteid, mis pole ETTK ega ühegi tema allorganisatsiooni liikmed ja ka harusid, mis on suhteliselt nõrgad sotsiaaldialoogis. Leida vahendeid nende vajaduste ärakuulamiseks – tuleks korraldada seminare/kohtumisi, et pakkuda foorumi võimalust ja ka võimalust sellel EL ekspertide osalemiseks, et teadlikkust tõsta;
- ❖ Iga kord, kui sotsiaalpartner läheb Brüsselisse, tuleks maksimaalselt ära kasutada võimalused olulistel teemadel infot vahetada;
- ❖ Rohkem ja paremini tuleb teha lobby-tööd;
- ❖ Töötamine 9-st 5-ni pole just parim, et olla edukas Euroopa tasandil;
- ❖ Tuleb uurida erinevate küsimuste majanduslikke mõjusid, et teada fakte;
- ❖ Pidev kohalviibimine Brüsselis võimaldaks Eesti sotsiaalpartneritel olla edumeelsemad;
- ❖ Vajadus selgete ja kindlate mandaatide järele, et aktiivselt osaleda;
- ❖ Et teada, kuidas asjad toimivad, on vaja nii formaalset kui mitteformaalset esindust Brüsselis, kuna see praegu pole ETTK jaoks võimalik, siis tuleks leida koostööpartnereid;
- ❖ On vaja rohkem eksperte ja analüütikuid;

- ❖ On vaja rohkem inim- ja finantsressursse;
- ❖ Rohkem tähelepanu tuleks pöörata sektoritasandile;
- ❖ Eesti ametiühingud ja tööandjad peaksid olema võimelised Brüsselis ühist arvamust esitama;
- ❖ Tuleks täpsemalt tegelda siseriiklike küsimuste ja Euroopa teemade seostega;
- ❖ Eesti tööandjad ja ametiühinguliidud peaksid selgeks tegema teemad, mida tõstatada Euroopa tasandil ja nimetama inimesed oma huve esindama Brüsselisse;
- ❖ Siseriiklikele teemadele tuleb enne tähelepanu pöörata kui hakata tegutsema Euroopa tasandil;
- ❖ Leida tee tagamaks, et esindajad Brüsselis tõesti neile mandaadiga pandud kohustusi täidaksid;
- ❖ Tuleks tähelepanu pöörata EL kokkulepete ratifitseerimisele siseriiklikult;
- ❖ Harutasandi kogemusi tuleks ära kasutada;
- ❖ Märgitakse ära spiraal, mille loovad seosed sotsiaaldialoogi, liikmelisuse ja tugevate finantsidega sotsiaalpartnerite vahel, see spiraal võib tekitada nii halbu kui häid tsükleid – näiteks kõrgetasemeline sotsiaaldialoogis osalemine toob kaasa liikmelisuse arvu tõusu, mis omakorda viib finantsiliselt tugevamate sotsiaalpartnerorganisatsioonideni.

Pärast siseriiklike sotsiaalpartnerite ringi ärakuulamist küsiti ekspertidelt nende arvamust selle kohta, millised on nende arvates kõige olulisemad prioriteetidid Eesti sotsiaalpartnerite jaoks. Selle lühikese arvamusteavaldamise ajal märkisid eksperdid ja Euroopa tasandi sotsiaalpartnerid ära alljärgnevad punktid;

- Kui soovitakse sotsiaalpartnerorganisatsioone edendada, on olulised nii tugev sotsiaaldialoogi süsteem kui ka selle vajaduses veendunud liikmed. Võtmeküsimus on leida Eesti jaoks jätkusuutlik sotsiaaldialoogi mudel – lüüsi te ka saate paljugi õppida teistelt riikidelt, tuleb siiski arvesse võtta teie enda spetsiifilist konteksti.
- Keskne küsimus on ressursid ja nende saamine. Samuti ka mandaatide küsimus ja see, kuidas neid paika panna nii, et oleks tagatud aktiivne osalemine. Üks küsimus, mida peaksite endalt küsima, on: kuidas me muudame oma organisatsiooni atraktiivseks oma liikmetele? Teine oluline punkt on vajadus arutelu järele sotsiaalpartnerite vahel siseriiklikul tasandil. Kuigi tööandjatel ja ametiühingutel on omad vastavad kanalid EL tasandil, isegi kui pole ühist arvamust, on ikkagi tähtis arvamusi vahetada, et osalemise efektiivsust tõsta.
- Koostöö, lugupidamine ja usaldus on sõnad, mis ikka ja jälle korduvad, koos vajadusega tugeva partnerluse järele. Vajadust sotsiaaldialoogi järele nii

ARITAKE-WILD

vähegi võimalik. Edasist täpsustavat teavet tugikeskuste kohta võib oodata järgmisel kuul.

Selle üldise arutelu järel paluti igal siseriiklikul osavõtjal valida ülaltoodud piast nimekirjast kolm teemat, millega nad sooviksid töötada järgmisel päeval. Selline küllaltki keskendatud "ümberlauaküsitlus" tõi üksmeelselt välja neli laia teemaderingi. Osavõtjad olid arvamusel, et kõiki teemasid tuleks käsitleda sellises kontekstis, et Eesti osalus muutuks passivsest aktiivseks ja nii oleks võimalik mõju avaldada:

Eelistuste väljaselgitamine ja vajaliku inimressursi leidmine	Prioriteedid tuleb välja selgitada, sest pole võimalik tegelda kõigi küsimustega, kui tegeliku töö maht on niivõrd suur. Kuidas me selgitame välja oma eelistusi? Millised on meie inimressursid? Kuidas me neid olemasolevaid inimressursse kasutame oma prioriteete arvesse võttes?
Võimaluste väljaselgitamine koostöök	Kuidas saavad Eesti sotsiaalpartnerid panna ennast kuulama ja saavutada suurimat mõju? On vaja mõista teise siseriikliku sotsiaalpartneri vaatenurka, kuid kuidas me aitame teisel mõista ka meie seisukohti? Kes on meie teise siseriikliku sotsiaalpartneri liitlased? Kas see muutub olenevalt teemast?
Mandaadi kujundamine	Kuidas kujundada välja toimiv mandaat? Milliseid protsesse on selleks vaja?
Siseriikliku sotsiaaldialogi edendamine	Siseriiklik dialoog, eriti silmas pidades EL teemasid, vajab edendamist. Kuidas seda teha?

Järgmiseks hommikuks koostati nendest teemadest lähtudes ülesanded tööruhmadele ja tõlgiti.

TEINE PÄEV (8.veebruar)

Kuues osa (Töörühmad)

Tegevusplaani kujundamine

Kolmele töörühmale, jällegi üks ametiühingurühm, üks tööandjate rühm ja ühendatud töörühm, anti kaks ja pool tundi aega, et kujundada oma vastused järgmistele küsimustele:

Ametiühingute ja tööandjate töörühmad

Euroopa sotsiaaldialoogis Eesti osalemise reageerivast ennetavaks muutmise kontekstis arutage palun läbi alljärgnevad küsimused ja pakkuge välja konkreetne tegevus:

- 1. Kuidas me saame arendada koostöösuhteid teiste siseriiklike sotsiaalpartneritega, et oma mõju suurendada?*
- 2. Kuidas me saame välja selgitada kõige olulisemad prioriteedid ja tagada, et leiame inimesed, kes meid kõige paremini esindaksid?*
- 3. Millised protseduurid tuleb meil kasutusele võtta või milliseid parandada tagamaks, et kujundame ja anname selge mandaadi?*

Ühine töörühm

- 1. Kuidas me saame tagada tulemusliku arvamustevahetuse sotsiaalpartnerite vahel nii Eesti siseriiklike kui ka Euroopa tasandil päevakorral olevate küsimuste kohta?*

Igas töörühmas nimetati töörühma juht/ettekandja ja eksperdid jagati samamoodi töörühmade vahel, nagu eelmiselgi päeval.

Seitsmes osa (Töörühmade tagasiside)

Tegevusplaani koostamine

Töörühmade esindajad esitasid oma rühmade tööst järgmise tagasiside:

Tööandjate töörühm

Kuidas me saame välja selgitada meie kõige olulisemad prioriteedid ja leida need inimressursid, kes meid kõige paremini esindaksid?

- ❖ Selgitada Euroopa tasandi prioriteedid välja koostöös EL tööandjate organisatsioonide ja vastavate EL asutustega.
- ❖ Siis selgitada välja meie liikmete eelistused ja nende seisukohad vastavates küsimustes.
- ❖ Parandada ka infovoogude liikumist nii Euroopa tasandilt ETTK ja EVEA-ni ja neilt omakorda liikmeteni ning ka vastupidi.
- ❖ Leida eksperdid, kes võiksid kokku panna töögrupid Eesti tööandjate arvamuse kujundamiseks neis küsimustes.
- ❖ ETTK võiks seda tegevust koordineerida.

Mida me peame tegema, et tagada selgete mandaatide kujundamine ja andmine?

- ❖ Ikaasata liikmeid ja teisi tööandjate organisatsioone vajalike protsesside kujundamisse.
- ❖ Motiveerida nende osalemist teadlikkuse tõstmisega sellest, mis juhtub oma arvamusi mitte avaldades ja eelistusi mitte kindlaks määrates.

Kuidas me saame arendada koostöösuhteid teiste siseriiklike sotsiaalpartneritega selleks, et suurendada meie mõju?

- ❖ Arendada koostööd Eestis äriettevõtteid esindavate organisatsioonide vahel ja kasvatada tööandjate organisatsioonide liikmelisust selleks, et ühiselt paremini kasutada kogemusi/ressursse.
- ❖ Kujundada välja ühine plarvorm oma arvamuste kuuldaandmiseks Euroopa tasandil.

Ametiühingute töörühm

Ametiühingute töörühm arutas koostööd Eesti tööandjatega prioriteetide väljaselgitamisel ja mõju suurendamisel. Nad pakkusid välja järgmisi aktsioone:

- ❖ Luua nii EAKL kui ka tema liikmete osavõtul komisjon Euroopa tasandi küsimuste arutamiseks, et kujundada välja kahetasemeline otsustusprotseduur.
- ❖ Koostada ülevaade käesoleval hetkel Euroopa tasandil päevakorras olevate küsimuste kohta.
- ❖ Teha tööandjatele ettepanek seada sisse kahepoolne teavitamise protseduur .
- ❖ ETUC võiks aidata komisjonil kindlaks teha arutamist nõudvaid küsimusi.
- ❖ Teha ettepanek Eesti valitsusele subsideerida Eesti sotsiaalpartnerite kohalolekut Brüsselis.

Ühine töörühm

Kuidas me saame tagada tulemusrikast arvamustevahetust sotsiaalpartnerite vahel nii Eestit puudutavates küsimustes kui ka Euroopas päevakorral olevates küsimustes?

Töörühm märkis, et:

- Eesti sotsiaalpartnerid peavad alustama partneritena dialoogi, et leida erimeelsustele tähelepanu pööramise asemel probleemidele lahendusi.
- Et seada sisse tulemuslikku sotsiaaldialoogi, peab see tuginema ühisel eesmärgil. Sotsiaalpartnerid arvavad ühiselt, et eesmärk on edendada Eesti majandusedu. Sotsiaalpartnerid võiksid ühise lähtekoha kujundamiseks erinevate küsimuste kohta välja tuua oma eelistused Euroopa tasandi küsimustes.
- Eesti võimalused sotsiaaldialoogiks on küllaltki piiratud olemasolevate regulatsioonide tõttu.

Ja pakkusid välja järgmisi aktsioone:

- Alustada sotsiaalpartnerite vahel mitteformaalset suhtlemist.
- Edendada siseriiklike sotsiaalpartnerite katusorganisatsioonide liikmete vahel suhtlemist, et selgitada sotsiaaldialoogi kasulikkust.
- Euroopa küsimuste eksperdid peaksid algatama mitteformaalseid arutelusid oma siseriiklike sotsiaalpartneritega.

Kaheksas osa (Ühise arvamuse kujundamine)

Tegevusplaani kujundamine

Kuulates töörühmade esindajate ettekandeid plenaaristungil lepiti kokku, et prioriteetsetes küsimustes tuleb koostada tegevuskavad.

Oldi üksmeelel, et seminari tulemusena koostatav tegevusplaan peaks olema mitte ainult võimalikult selge vaid ka teostatav. Märgitakse, et eelpool töömaterjalides välja toodud ideed on seda väärt, et nendega edasi tegelda ja neid mitte kõrvale heita.

Mõlemad pooled leppisid kokku järgmistes aktsioonides:

<i>Tööandjate organisatsioonid</i>
<ol style="list-style-type: none">1. Selgitada välja Euroopas päevakorral olevad küsimused;2. Selgitada välja Eesti tööandjate prioriteedid;3. Leida Euroopas päevakorral olevate küsimuste eksperdid ja panna kokku töörühmad, et tagada õigeaegne kõrgetasemeline sisend;4. Parandada infovoogusid liikmetelt ja liikmesorganisatsioonidelt ja vastupidi sotsiaaldialogi otsuste ja nende mõju kohta;5. Arendada koostöösuhteid teiste Eesti ärihuvisid esindavate organisatsioonidega, et võimalikult laialdaselt kasutada olemasolevate ekspertide teadmisi.

<i>Ametiühingud</i>
<p>Parandada Eesti osalust Euroopa sotsiaaldialoogis järgmiste vahenditega:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Luua mitmepoolne otsustussüsteem EAKL-is, et suurendada alaliitude osalemist Euroopa tasandi küsimuste arutamisel;2. Parandada infovoogude liikumist ETUC-ist, et need jõuaksid adressaadini õigeaegselt;3. Teha ettepanek tööandjatele luua teavitamise süsteem arvamuste vahetamiseks Euroopa tasandi küsimustes;4. 2005 aasta sügisel üle vaadata Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis otsustatud küsimused;5. Teha ettepanek Eesti valitsusele toetada rahaliselt Eesti sotsiaalpartnerite kohalviibimist Brüsselis.

Siseriiklike sotsiaalpartnerite ühistegevus

1. Sotsiaalpartnerid peaksid omavahel alustama mitteformaalset suhtlemist, et selgitada välja ühiseid lähtekohti dialoogiks;
2. Sotsiaalpartnerite spetsialistid, kes tegelevad Euroopa teemadega, peaksid tagama regulaarse mitteformaalse arvamustevahetuse teise poolega;
3. Sotsiaalpartnerorganisatsioonid peaksid edendama oma liikmete suhtlemist Euroopa teemadel.

Kohtumine lõppes ühise arusaamisega, et saavutati palju väga lühikese aja vältel. Mitte ainult ei öeldud selgelt välja, milliste tegevuste kohta kokku lepiti, vaid ka kohtumine ise aitas vägagi konstruktiivsel moel kaasa siseriiklike sotsiaalpartnerite vaheliste positiivsete suhete edendamisele. Väljendati tänu kõigile, kes olid tegevad nii selle seminari ettevalmistamisel kui läbiviimisel.

ARITAKE-WILD

Lisad

Lisa üks	Seminarist osavõtjate nimekiri
Lisa kaks	Seminari päevakava
Lisa kolm	Presentatsioon "Ülevaade Euroopa sotsiaaldialoogist "
Lisa neli	Presentatsioon "Euroopa tasandi sotsiaaldialoog: praktilised võimalused ja protseduurid"
Lisa viis	Presentatsioon "Edukad sotsiaalpartnerid ja edukad kohtumised....õppides kogemustest"
Lisa kuus	Eesti seminaril kokkulepitud tegevusplaan

Lisa kaks

Päevakava

Euroopa sotsiaalpartnerite organisatsioonide ühisprojekt:
 "Kesk- ja Ida-Euroopa riikide sotsiaalpartnerite osalemine Euroopa sotsiaaldialoogis:
Millised on sotsiaalpartnerite vajadused?"

Seminar Nr. 7 Eestis

Toimumiskoht: Tallinn, Eesti

Kuupäevad: 7. ja 8. veebruaril 2005

ESIMENE PÄEV

Esmaspäev, 7. veebruar

0900 - 0930	Registreerimine		
0930 - 1000	Sissejuhatus ja tervitused	Kõik osalejad	
1000 - 1045	"Selgitav ülevaade sotsiaaldialoogist Euroopa tasandil"	Kõik osalejad	Mr. Alan Wild
1045 - 1100	Kohvipaus		
1100 - 1300	Kolm üheaegset töörühma; Töörühm 1 "Mida me vajame selleks, et siseriikliku tasandi sotsiaaldialoogi partnerorganisatsioonid oleksid võimelised edukalt osalema Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis?" – ametiühingu töörühm. Töörühm 2 "Mida me vajame selleks, et siseriikliku tasandi sotsiaaldialoogi partnerorganisatsioonid oleksid võimelised edukalt osalema Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis?" – tööandjate töörühm Töörühm 3 "Millised on tegevusliinid ja meetmed, mis muudaksid meie ühised kohtumised nii tulemuslikeks kui võimalik?" - ametiühingu ja tööandjate ühine töörühm.	Töörühmad	
1300 - 1400	Lõuna		
1400 - 1500	1,2 ja 3 töörühma järeldused	Kõik osalejad	
1500 - 1515	Kohvipaus		
1515 - 1600	Uuringutulemuste tutvustus; "Edukad sotsiaalpartnerid ja tulemusrikkad kohtumised – õppides kogemustest"	Kõik osalejad	Mr. Alan Wild
1600 - 1800	Üldine arutelu, tegevusliinide ja meetmete kokkuleppimine, mis aitaksid kaasa tulemusriikka sotsiaalpartnerluse saavutamisele	Kõik osalejad	
1800	Lõppsõna ja teated	Kõik	

ARITAKE-WILD

		osale-jad	
	Õhtune programm vastavalt teadetele		

TEINE PÄEV

Teisipäev, 8. veebruar

0900 – 0915	Esimese päeva ülevaade	Kõik osale-jad	
0915 – 1200 Kohvipaus 1030	<p>Kolm üheaegset töörühma;</p> <p>Töörühm 4 “Lähtudes eelmise päeva järeldest – millised on teemad, millega peaksime töötama, et muuta meie organisatsioone nii toimivaks kui võimalik Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis? Mida konkreetselt peaksime ette võtma?” – ametiühingu töörühm.</p> <p>Töörühm 5 “Lähtudes eelmise päeva järeldest – millised on teemad, millega peaksime töötama, et muuta meie organisatsioone nii toimivaks kui võimalik Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis? Mida konkreetselt peaksime ette võtma?” – tööandjate töörühm.</p> <p>Töörühm 6 “Lähtudes eelmise päeva järeldest – millised on teemad, millega peame töötama, et muuta meie osalemine Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis edukaks? Milliseid konkreetseid samme peaksime astuma?” - ametiühingu ja tööandjate ühine töörühm.</p>	Töö-rühmad	
1200 - 1300	Töörühmade 4,5 ja 6 järeldest ja tegevusplaanide kavandamine	Kõik osale-jad	
1300 - 1400	Lõuna		
1400 – 1530 Kohvipaus 1500	Arutelu ja kokkulepe: võtmeküsimused ja konkreetsed meetmed, mida võtavad ette ametiühingud ja tööandjad nii ühiselt kui ka eraldi.	Kõik osale-jad	
1530 - 1600	Lõpetamine	Kõik osa-võtjad	

<i>Ametiühingud</i>	<i>Tööandjate organisatsioonid</i>	<i>Siseriiklike sotsiaalpartnerite ühisaktsioonid</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Luua EAKL-is kahesuunaline otsustussüsteem, et parandada haruliitude osalust Euroopa tasandi küsimuste arutelus; 2. Parandada infovahetust ETUC-iga, et oluline teave liiguks kiiremini; 3. Teha tööandjatele ettepanek, et loodaks teavitamise süsteem, et vahetada arvamusi Euroopas päevakorral olevate küsimuste kohta; 4. 2005.aasta sügisel teha ülevaade Euroopa tasandil sotsiaaldialoogis kokkulepitu kohta; 5. Teha Eesti valitsusele ettepanek, et nad rahastaksid Eesti sotsiaalpartnerite esinduse viibimist Brüsselis. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selgitada välja Euroopas päevakorral olevad küsimused; 2. Selgitada välja Eesti tööandjate prioriteetidid; 3. Leida Euroopas päevakorral olevates küsimuste eksperdid ja moodustada töörühmad, et tagada õigeaegne kõrgetasemeline sisend; 4. Parandada informatsiooni liikumist sotsiaaldialoogi otsustuste ja nende mõju kohta liikmesettevõtete ja organisatsioonide vahel; 5. Arendada koostöösuhteid teiste Eesti ärihuvisid esindavate organisatsioonidega, et võimalikult hästi kasutada olemasolevate ekspertide teadmisi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sotsiaalpartnerid peavad alustama mitteformaalset suhtlemist, et selgeks teha võimalikud ühised lähtekohad dialoogiks; 2. Sotsiaalpartnerite spetsialistid, kes tegelevad Euroopa küsimustega, peaksid tagama regulaarse mitteformaalse arvamustevahetuse teise poolega; 3. Sotsiaalpartnerorganisatsioonid peavad parandama oma liikmete vahelist suhtlemist Euroopas päevakorral olevates küsimustes.